

Uus raamat

Viivi Griffel. Politseikonstaabel Peeter Talli pere lugu. Kirjastanud Grano Digital AS Kujundus. 2017.

Käesolevasse raamatusse on koondatud Virumaa, Assamalla (Porkuni) valla ühe tegusa mehe konstaabel Peeter Talli elulugu, tema ametialased tegevused, ühiskondlik töö ja toimetamised 1930. aastatel noorte ja kogukonna kasvatamisel karskuse ja isamaalisuse vaimus.

Raamatu peategelase Peeter Talli elulugu on väga värvikas. Sündis Lõuna-Eestis Aakre mõisamoonaka paljulapselises peres. Õppis Priipalu Õigeusu kiriku koolis. 1908. aastal, kui tsaari Venemaal jagati „kabineti maid“ suurel hulgal, siirdus Peeter koos õemehega Vologda kubermangu maad saama. Õemees rentis maa ja Peeter jäi tema juurde sulaseks, kuni Peeter tsaari sõjaväkke sundteenistusse kutsuti. Hiljem rentis ta ise Kostroma kubermangust maad. Tutvus neiuga, kellega plaanis abielluda, aga Ilmasõja puhkedes mobiliseeriti ta nii kiiresti rindele (1914. aasta septembri lõpus), et noored ei jõudnud abielluda. 1915.a jaanuaris langes ta sakslaste kätte vangi, kust vabanes alles 1920. Aasta suvel. Selleks ajaks oli toimunud revolutsioon Venemaal ja lõppenud Vabadussõda. Oli loodud Eesti Vabariik.

Maha jäänud neiu (pruut) sünnitas 1915. aasta juunis tütre ja suri sünnitusel. Pärast vangist vabanemist vene sõjavangide küüdirongiga sattus Peeter Narva, kus ta paigutati karantiini.

Pärast seda asus elama Eestisse Narva linna, kus asus tööle tolliametisse. 1923. a tõi Venemaal ära tütre ja teda kasvatanud tädi-kasuema. 1929. aasta 1.juulist asus elama Assamallasse, Porkuni valda, kust ta ostis Treiali talu ja asus tööle Porkuni valla politseikonstaabliks.

P. Tallil oli oma roll Eesti Vabariigi politsei (asutatud 12.11.1918) esimeste paari aastakümne maine kujundamisel. Rahvas soovib alati näha ideaalilähedast politseinikku. Tunneb ennast turvaliselt ja kaitstuna sellise politseiniku poolt, kes on tugev ja haritud, kõrge moraali ja motivatsiooniga. Politseinik teenib oma riiki. Kui riik hävib, siis hukuvad ka tema teenijad. Nii juhtus ka Peeter Talliga. Kannatada said ka taluperenaisest kaasa Adele ja 5 alaealist last. Peeter Talli elulugu on väga värvikas. See on nagu läbilõige eestlaste eluloost läbi aastasadade. Suur töö rügamine, nälg maa (oma talu) järele, pealesunnitud sõda, vangilangemine, siis pere ja kodu loomine ning parimad püüdlused erialase ja ühiskondliku töö alal. Võimuvahetus lõpetas kõik. Raamat on 3-osaline: I osa- P. Talli elulugu, II osa- Adele Talli saatus ja III osa – Peetri ja Adele järglaste saatus. Lisatud on: sisukord, Tallide suur sugupuu, registrid, fotod ja hulk lisasid. Raamat on A5 formaadis ja

128 leheküljeline.

Raamatu käsikirjaga on tutvunud: Väike- Maarja ja Tamsalu valdade volikogud, kes oma valdade igasse raamatukogusse ühe eksemplari tellisid (5+ 8).

Raamat on välja antud EV100. aastapäevaks, kuid jõudis valmis Eesti politsei 99. aastapäevaks (12. november 2017). Politsei- ja Piirivalveameti Tallinna kontorile ja Politsei- ja Piirivalve ameti Ida prefektuurile on kingitusena üle antud 14. novembril 2017. aastal.

10. märtsil 2018.aastal omistati käesolevale raamatule Eesti Genealoogis Seltsi AASTARAAMAT 2017 nimetus 13 nominendi hulgast.

11. juunil 2018.a

Viivi Griffel

Mobiil: 5811 6468

viivi.griffel@gmail.com